

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. De altero Mauritij & Phoca rescripto Canonibus contrario agit Gregorius,
cum summa modestia. Ejus rescissionem Principi servat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Mediolanensem & Ravennatem in Italia. Sed adeo prudenter ea in parte se gessit, ut Imperatoris jussioni paruerit, & quæ decerent Episcopum peregerit. Etenim delegata auctoritate usus, dum legem Metropolitanis mittit, eos hortatur ne in Clerum adfiscant aut in monasteriis suscipiant eos qui actionibus publicis sunt implicati, donec rationes reddiderint. Quod verò ad milites attinet qui *converti* cupiunt, docet non esse temerè suscipiendos, sed cum dilectu. His verbis legem temperat, vel potiùs, quoad illam partem, ejus executionem suspendit; eadem scilicet auctoritate usus qua legem proponebat, nempe delegatione Principis; quæ delegatio, secundum morem receptum, & legis inscriptione & *epilogo* continebatur; ut videre est in Novella sexta Iustiniani, & alibi. Fas enim erat Præfectis prætorio, ad quorum exemplum Edicta de rebus ecclesiasticis mittebantur ad Patriarchas, leges novas ad se missas in aliquo capite temperare, aut ab executione abstinere, donec quæ videbantur pro utilitate publica, relationibus suis suggestissent. Hoc statuit Iustinianus Novella Constitutione; qua cavet, ne jussiones Principis, quæ de rebus publicis eduntur, antea ratæ sint, quam Præfectis prætorio insinuatæ sint. *Omnino insinuenur*, inquit, & *judicio excellentiæ tuæ mittantur in provinciam: ut quæ quidem sacre formæ ad detrimentum reipublice factæ non sunt, hæc & suscipiantur, conjicianturque in preceptiones, & ab excellentiæ tuæ mittantur in provincias, quatenus certo fini tradantur. Quæ verò ad detrimentum reipublice per obreptionem sunt; hæc quidem sacras formas tuas suscipias excellentiæ; non tamen prius quæ inibi sunt reposita faciat quam ad nos relationem ea de re pertulerit; quò magis, si quid, ut potest fieri, ad detrimentum factum est Reipublice, id corrigamus.* Verba Novellæ integra protuli, ut unicuique constaret quam Gregorius Magnus in lege Mauritiij temperanda auctoritatem adhibuit, jam ab ipso Iustiniano Præfectis prætorio fuisse collatam; ne quis plenitudine apostolicæ potestatis ad Principum leges expungendas usum fuisse Gregorium cum viris eruditissimis sibi persuadeat. Imò verò ita modestè se gerit, ut partem legis servandam præscribat, partem verò ad mores qui antea recepti erant, revocet, idque gratum esse Principi rescribat. Quod ille non asseruit, ac si jam certior factus esset de novo Mauritiij consilio; (ut quibusdam visum est ob perturbatum epistolarum ordinem in Regesto Gregorij; cum epistola ad Mauritiium extet libro secundo, &

epistola ad Metropolitanos libro septimo) sed quòd eodem tempore relatione sua significabat Imperatori quid agendum esset, eique temperamentum illud gratum omnino futurum existimabat. *Qua de re*, inquit, *etiam serenissimus & Christianissimus Imperator, mihi credite, omni modo placatur, & libenter eorum conversionem suscipit quos in rationibus publicis implicatos non esse cognoscit.* Observanda verò est cautio quam adhibuit in tradenda epistola; quam non à Responsali Romanæ Ecclesiæ publicè reddi, sed à Theodoro Medico & familiari Principis amico secretè offerri voluerit.

X. Modestæ & prudentiæ, qua uti oportet in componendis cum Principe, quæ super ecclesiastica jurisdictione emergunt, controversiis, aliud illustre exemplum supeditat Gregorius. Occupata ab hostibus *Isauriæ* civitate in provincia Epiri, Episcopus cum Clero in Corcyram insulam concesserat, delatis Donati martyris reliquiis, & rescriptum à Mauricio Principe impetrarat, quo Castrum Cassiopi, & in eo posita Ecclesia S. Ioannis, à Corcyritanæ Ecclesiæ diocesi recifa, Episcopo *Isauriæ* tribuebatur. Sed, ut monet Gregorius, jussio Mauriciij, *quia contra leges & sacros canones data fuerat, non habuit effectum*: quia nempe Alcysonus Episcopus Corcyræ intercessit executioni rescripti, quo sine causæ cognitione ab antiqua possessione castri Cassiopi dejiciebatur. Lis commissâ est Nicopoleos Episcopo, qui jure metropolitico provinciam regebat, *innitente sibi quoque principali jussione, in qua ei hujus causæ fuerat injuncta cognitio*, ut loquitur Gregorius. Metropolita item addicit Corcyritano Episcopo. Sententiam confirmat Gregorius, ea tamen benignitate in peregrinum Episcopum *Isauriæ* usus, ut donec pax redintegrata esset in civitate *Isauriæ*, precariò castrum Cassiopi retinere posset. Tamen inter ipsa Phocæ Imperatoris exordia, per subreptionem ab eo elicitum rescriptum fuit, quo Cassiopi possessio Episcopo *Isauriæ* confirmatur. Quid faceret Gregorius, qui canones infractos, judicium redditum à Metropolita & à sede apostolica rescripto Principis eversum videret? Bonifacio Diacono Responsali suo, in urbe regia degenti, dat in mandatis ut Phocæ rei gestæ ordinem suggerat, *atque id agere studeat, ut cum ejus jussione, nostra illic sententia transmittatur*, inquit ille, *quatenus & serenitati ipsius, sicut dignum est, reservasse & rationabiliter correxisse quæ malè præsumpta sunt videamur. Quia in re omnino dando opera est ut, si fieri potest, etiam jussionem suam ipse tribuat,*

Vide secundam Præfationem Marcæ p. 1.

Greg. 1. 7. ep. 11.

Nov. 112. Nefaria forma &c.

Nov. 112. Nefaria forma &c. Vide Baronium Tom. 8. an. 593. p. 21.

M. A. de Dom. l. c. de Rep. c. 4.

Greg. 1. 1. ep. 64

De Responsali vide l. v. c. 23. m.

Greg. 1. 11. 14. ep. 1. 81.

in qua ea que à nobis definita sunt servari precipiat. Nam hoc factò omnis de cetero surreptionis locus obstruitur. Egregie utrumque exsequitur; injuriam illatam ab Episcopo Itauriæ vult coercere, & quæ ab eo malè præsumpta sunt corrigere; sed rescripti abolitionem Principi servavit, ut par erat & dignum; suamque sententiam altero rescripto Principis muniri curavit. Spes non destituit Gregorium; qui statim post datas priores literas, dissidium partium composuit.

Eadem modestia se gesserat Pelagius erga Childebertum Regem; qui jusserat Saupaudo Arelateni ut inferioris Episcopi examen subiret. Hoc alienum ab ecclesiastica lege & à ratione cum dixisset Pontifex, subjungit: Pro quibus Christianitatis vestre confidentia freti, paterno studio postulamus ut si quid tale factum est, congrua satisfactione celeriter amputetur, nec ullum sui exemplum in perturbatione Ecclesiarum, quas vobis Deus creditur, relinquere concedatur. Et in hujusmodi causis sollicitam vos in reliquo decet adhibere cautelam ne quid contra ecclesiasticas regulas petentibus concedatis. In eandem sententiam extant epistolæ Gallicanorum Episcoporum ad suos Reges in alia specie, quæ relatæ sunt capite nono §. iv. & v. hujus libri.

C A P V T X I I.

Synopsis.

I. Tutio Ecclesia eiusque Decretorum, Regibus Francorum in regno competit. Initium illius juris repetendum à Clodoveo, qui Defensor Fidei dictus à Remigio. Ejus in rebus canonicis potestas.

II. Defensores Ecclesia dicti Reges secunda dynastia à Concilio Parisiensi, & Aquisgranensi. A Christo tuendam susceperunt Ecclesiam, eiusque disciplinam, ut docent ea Concilia, ex Isidoro, & Fulgentio.

III. Effectus Tutitionis erat, Confirmatio canonum. Cur eam ab Imperatoribus Synodi Oecumenice postulaverint, non autem à Regibus Francorum. A Regum nostrorum sollicitudine pender ecclesiasticorum ordinum integritas, à Pelagio. Præsidium Childeberti implorat Gregorius M. ad statutorum suorum executionem.

IV. Non solum manu regia, sed etiam legibus latis canonum executioni prospiciebant; ut Clotarius Rex, Pippinus & Carlomannus Duces Francorum. Et præ ceteris, Carolus Magnus. Capitulari Aquisgranensi Episcopus officij monet, transcriptis verbis canonum, quibus legis robur addit. Ita se monitorem præstat ut emendet, exemplo Iosia Regis.

V. Hoc Capitulare transcriptum est à Lothario Imp. in Edictum suum, quo multam irrogat iis qui leges illas infringunt. Leo I. spondet se Capitula illa observaturum. Leo I. legibus à Marciano latis in præsidium legum ecclesiasticarum se subiecit. Capitularia Regum nostrorum accepta Ecclesia Gallicana.

Explicata Synodus Meldensis.

VI. Non solum antiquos canones, sed etiam nova Decreta Romane sedis, legibus suis tuebamur Reges. Quod probatur duobus exemplis. Vnum respicit Presbyteros suspectos; sed canonicè non convictos. Consultitur Leo III. à Carolo M. Eius responso in Conventu Regni expensa, & de consensu Episcoporum & Procerum, Edicto regio confirmata. In quo versaretur hac difficultas, explicatur. Presbyteri suspecti, purgati iurjurando.

VII. Alterum exemplum respicit Chorepiscopos. Dubitatum de ordinationibus Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum, quas illi peragerant, & de ceteris quibusdam capitibus. Consultus Leo III. à Carolo M. respondet omnia esse irrita, damnandos Chorepiscopos, & trudendos in exilium. Responsum Leonis in synodo probatum, & regio Edicto confirmatum; exceptis panis, quas Episcopi molliaverunt. Explicata hæc clausula, Permittente Apostolico.

VIII. Reges tertia dynastia ad Tutitionem libertatis ecclesiastica à Deo designari dicuntur à Gregorio IX. Legibus munierunt ecclesiasticam disciplinam. B. Ludovicus Edicto Canonum executioni consultit. Eumque secuti Reges à Carolo V. usque ad hanc aetatem.

IX. De altero hujus Tutitionis effectu dicitur libro quarto. Necessitas Concordia Sacerdotij cum Imperio probatur à Gregorio secundo, Septima Synodo, Ecloga Leonis, Damiano, Arnulfo, Bernardo, & auctore anonymo.

I. **Q**UAM Principibus ex jure divino & ex universalis Ecclesiæ praxi asseruimus, Ecclesiæ ejusque Decretorum Tutitionem, Regibus Francorum à Gallicana Ecclesiæ Episcopis vindicata est. Huic Patrocinio regiam Francorum dignitatem devovit Clodoveus, cum sacro baptismo tinctus solennem fidei professionem emisit; ita tamen ut manumissus à servitute peccati, & gratiæ vindicta in libertatem Christi assertus, à regni libertate non exciderit, sed eam ad Ecclesiæ Libertatem fovendam aeterno foedere conjunxerit. Pagani & Arriani Occidentem miserè lacerabant, & variæ per Orientem hæreses latè grassabantur, cum divini numinis benignitas laboranti Ecclesiæ prospexit, procurato Libertatis Christianæ acerrimo vindice Clodoveo: qui repudiato idolorum cultu, & Arriana hæresi calcata, quæ Aquitaniam, Hispanias, & Italiam imperio tenebat, se catholice Ecclesiæ partibus addixit, eique arbitrio suo & delectu veræ fidei victoriam peperit. Vnde non dubitavit Avitus de hoc religionis triumpho, invictissimo Clodoveo literis suis gratulari. Invenit quippe temporis nostri, inquit, arbitrum quemdam divina proviso. Dum vobis eligitis, omnibus judicatis. Vestra fides, nostra victoria est. Itaque statim assecutus est Defensoris fidei nomen, quod regno suo felicibus auspiciis adscriptum in posteros transmisit, meliori fato

Avitus ep. 41.

M ij